

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ

॥ ಸಪ್ತಪಂಚಾಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

॥ ಸಪ್ತಪಂಚಾಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸುಮಂತ್ರಸ್ಯಾಯೋಧ್ಯಾಯಾಂ ಪರಾವರ್ತನಂ ತಸ್ಯ ಮುಖತಃ ಶ್ರೀರಾಮಸ್ಯ
ಸಂದೇಶಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪೌರಾಣಾಂ ವಿಲಾಪೋ ದಶರಥಸ್ಯ ಕೌಸಲ್ಯಾಯಾಶ್ಚ
ಮೂರ್ಛಾಂತಃಪುರಸ್ಥಾನಾಂ ರಾಜ್ಞೀನಾಮಾರ್ತನಾದಶ್ಚ

ಕಥಯಿತ್ವಾ ತು ದುಃಖಾರ್ತಃ ಸುಮಂತ್ರೇಣ ಚಿರಂ ಸಹ |
ರಾಮೇ ದಕ್ಷಿಣಕೂಲಸ್ಥೇ ಜಗಾಮ ಸ್ವಗೃಹಂ ಗುಹಃ || 2.57.1 ||

ಭರದ್ವಾಜಾಭಿಗಮನಂ ಪ್ರಯಾಗೇ ಚ ಸಭಾಜನಂ |
ಆ ಗಿರೇರ್ಗಮನಂ ತೇಷಾಂ ತತ್ರಸ್ಥೈರಭಿಲಕ್ಷಿತಂ || 2.57.2 ||

ಅನುಜ್ಞಾತಃ ಸುಮಂತ್ರೋಽಥ ಯೋಜಯಿತ್ವಾ ಹಯೋತ್ತಮಾನ್ |
ಅಯೋಧ್ಯಾಮೇವ ನಗರೀಂ ಪ್ರಯಯೌ ಗಾಢದುರ್ಮನಾಃ || 2.57.3 ||

ಸ ವನಾನಿ ಸುಗಂಧೀನಿ ಸರಿತಶ್ಚ ಸರಾಂಸಿ ಚ |
ಪಶ್ಯನ್ ಯತ್ತೋ ಯಯೌ ಶೀಘ್ರಂ ಗ್ರಾಮಾಣಿ ನಗರಾಣಿ ಚ || 2.57.4 ||

ತತಃ ಸಾಯಾಹ್ನಸಮಯೇ ದ್ವಿತೀಯೇಽಹನಿ ಸಾರಥಿಃ |
ಅಯೋಧ್ಯಾಂ ಸಮನುಪ್ರಾಪ್ಯ ನಿರಾನಂದಾಂ ದದರ್ಶ ಹ || 2.57.5 ||

ಸ ಶೂನ್ಯಾಮಿವ ನಿಃಶಬ್ದಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪರಮದುರ್ಮನಾಃ |
ಸುಮಂತ್ರಶ್ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ಶೋಕವೇಗಸಮಾಹತಃ || 2.57.6 ||

ಕಚ್ಚಿನ್ನ ಸಗಜಾ ಸಾಶ್ವಾ ಸಜನಾ ಸಜನಾಧಿಪಾ |
ರಾಮಸಂತಾಪದುಃಖೇನ ದಗ್ಧಾ ಶೋಕಾಗ್ನಿನಾ ಪುರೀ || 2.57.7 ||

ಇತಿ ಚಿಂತಾಪರಃ ಸೂತೋ ವಾಜಿಭಿಃ ಶೀಘ್ರಯಾಯಿಭಿಃ |
ನಗರದ್ವಾರಮಾಸಾದ್ಯ ತ್ವರಿತಃ ಪ್ರವಿವೇಶ ಹ || 2.57.8 ||

ಸುಮಂತ್ರಮಭಿಧಾವಂತಃ ಶತಶೋಽಥ ಸಹಸ್ರಶಃ |
ಕ್ಷ ರಾಮ ಇತಿ ಪೃಚ್ಛಂತಃ ಸೂತಮಭ್ಯದ್ರವನ್ ನರಾಃ || 2.57.9 ||

ತೇಷಾಂ ಶಶಂಸ ಗಂಗಾಯಾಮಹಮಾಪೃಚ್ಛ್ಯ ರಾಘವಂ |
ಅನುಜ್ಞಾತೋ ನಿವೃತ್ತೋಽಸ್ಮಿ ಧಾರ್ಮಿಕೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ || 2.57.10 ||

ತೇ ತೀರ್ಣಾ ಇತಿ ವಿಜ್ಞಾಯ ಬಾಷ್ಟಪೂರ್ಣಮುಖಾ ನರಾಃ |
ಅಹೋ ಧಿಗಿತಿ ನಿಃಶ್ವಸ್ಯ ಹಾ ರಾಮೇತಿ ವಿಚುಕ್ರುಶುಃ || 2.57.11 ||

ಶುಶ್ರಾವ ಚ ವಚಸ್ತೇಷಾಂ ವೃಂದಂ ವೃಂದಂ ಚ ತಿಷ್ಠತಾಂ |
ಹತಾಃ ಸ್ಮ ಖಲು ಯೇ ನೇಹ ಪಶ್ಯಾಮ ಇತಿ ರಾಘವಂ || 2.57.12 ||

ದಾನಯಜ್ಞವಿವಾಹೇಷು ಸಮಾಜೇಷು ಮಹತ್ಸು ಚ |
ನ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಃ ಪುನರ್ಜಾತು ಧಾರ್ಮಿಕಂ ರಾಮಮಂತರಾ || 2.57.13 ||

ಕಿಂ ಸಮರ್ಥಂ ಜನಸ್ಯಾಸ್ಯ ಕಿಂ ಪ್ರಿಯಂ ಕಿಂ ಸುಖಾವಹಂ |
ಇತಿ ರಾಮೇಣ ನಗರಂ ಪಿತ್ರೇವ ಪರಿಪಾಲಿತಂ || 2.57.14 ||

ವಾತಾಯನಗತಾನಾಂ ಚ ಸ್ತ್ರೀಣಾಮನ್ವಂತರಾಪಣಂ |
ರಾಮಮೇವಾಭಿತಪ್ತಾನಾಂ ಶುಶ್ರಾವ ಪರಿದೇವನಾಂ || 2.57.15 ||

ಸ ರಾಜಮಾರ್ಗಮಧ್ಯೇನ ಸುಮಂತ್ರಃ ಪಿಹಿತಾನನಃ |
ಯತ್ರ ರಾಜಾ ದಶರಥಸ್ತದೇವೋಪಯಯೌ ಗೃಹಂ || 2.57.16 ||

ಸೋಽವತೀರ್ಯ ರಥಾಚ್ಛೇಫ್ರಂ ರಾಜವೇಶ್ಮ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಚ |
ಕಕ್ಷ್ಯಾಃ ಸಪ್ತಾಭಿಚಕ್ರಾಮ ಮಹಾಜನಸಮಾಕುಲಾಃ || 2.57.17 ||

ಹರ್ಮ್ಯೈರ್ವಿಮಾನೈಃ ಪ್ರಾಸಾದೈರವೇಕ್ಷ್ಯಾಥ ಸಮಾಗತಂ |
ಹಾಹಾಕಾರಕೃತಾ ನಾಯೋ ರಾಮಾದರ್ಶನಕರ್ಶಿತಾಃ || 2.57.18 ||

ಆಯತ್ಯೈರ್ವಿಮಲೈರ್ನೇತ್ರೈರಶ್ರುವೇಗಪರಿಪ್ಲುತೈಃ |
ಅನ್ಯೋನ್ಯಮಭಿವೀಕ್ಷಂತೇಽವ್ಯಕ್ತಮಾರ್ತರಾಃ ಸ್ತ್ರಿಯಃ || 2.57.19 ||

ತತೋ ದಶರಥಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಪ್ರಾಸಾದೇಭ್ಯಸ್ತತಸ್ತತಃ |
ರಾಮಶೋಕಾಭಿತಪ್ತಾನಾಂ ಮಂದಂ ಶುಶ್ರಾವ ಜಲ್ಪಿತಂ || 2.57.20 ||

ಸಹ ರಾಮೇಣ ನಿಯಾರ್ತೋ ವಿನಾ ರಾಮಮಿಹಾಗತಃ |
ಸೂತಃ ಕಿಂ ನಾಮ ಕೌಸಲ್ಯಾಂ ಕ್ರೋಶಂತೀಂ ಪ್ರತಿವಕ್ಷ್ಯತಿ || 2.57.21 ||

ಯಥಾ ಚ ಮನ್ಯೇ ದುರ್ಜೀವಮೇವಂ ನ ಸುಕರಂ ಧ್ರುವಂ |
ಆಚ್ಛಿದ್ಯ ಪುತ್ರೇ ನಿಯಾರ್ತೇ ಕೌಸಲ್ಯಾ ಯತ್ರ ಜೀವತಿ || 2.57.22 ||

ಸತ್ಯರೂಪಂ ತು ತದ್ ವಾಕ್ಯಂ ರಾಜಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ನಿಶಾಮಯನ್ |
ಪ್ರದೀಪ್ತ ಇವ ಶೋಕೇನ ವಿವೇಶ ಸಹಸಾ ಗೃಹಂ || 2.57.23 ||

ಸ ಪ್ರವಿಶ್ಯಾಷ್ಟಮೀಂ ಕಕ್ಷ್ಯಾಂ ರಾಜಾನಂ ದೀನಮಾತುರಂ |
ಪುತ್ರಶೋಕಪರಿದ್ಯೂನಮಪಶ್ಯತ್ ಪಾಂಡುರೇ ಗೃಹೇ || 2.57.24 ||

ಅಭಿಗಮ್ಯ ತಮಾಸೀನಂ ರಾಜಾನಮಭಿವಾದ್ಯ ಚ |
ಸುಮಂತ್ರೋ ರಾಮವಚನಂ ಯಥೋಕ್ತಂ ಪ್ರತ್ಯವೇದಯತ್ || 2.57.25 ||

ಸ ತೂಷ್ಟೀಮೇವ ತಚ್ಛುತ್ವಾ ರಾಜಾ ವಿದ್ರುತಮಾನಸಃ |
ಮೂರ್ಛಿತೋ ನೃಪತದ್ ಭೂಮೌ ರಾಮಶೋಕಾಭಿಪೀಡಿತಃ || 2.57.26 ||

ತತೋಽಂತಃಪುರಮಾವಿದ್ಧಂ ಮೂರ್ಛಿತೇ ಪೃಥಿವೀಪತೌ |
ಉಚ್ಛ್ರಿತ್ಯ ಬಾಹೂ ಚುಕ್ರೋಶ ನೃಪತೌ ಪತಿತೇ ಕ್ಷಿತೌ || 2.57.27 ||

ಸುಮಿತ್ರಯಾ ತು ಸಹಿತಾ ಕೌಸಲ್ಯಾ ಪತಿತಂ ಪತಿಂ |
ಉತ್ಥಾಪಯಾಮಾಸ ತದಾ ವಚನಂ ಚೇದಮಬ್ರವೀತ್ || 2.57.28 ||

ಇಮಂ ತಸ್ಯ ಮಹಾಭಾಗ ದೂತಂ ದುಷ್ಕರಕಾರಿಣಃ |
ವನವಾಸಾದನುಪ್ರಾಪ್ತಂ ಕಸ್ಮಾನ್ನ ಪ್ರತಿಭಾಷಸೇ || 2.57.29 ||

ಅದ್ಯೇಮಮನಯಂ ಕೃತ್ವಾ ವ್ಯಪತ್ರಪಸಿ ರಾಘವ |
ಉತ್ತಿಷ್ಠ ಸುಕೃತಂ ತೇಽಸ್ತು ಶೋಕೇ ನ ಸ್ಯಾತ್ ಸಹಾಯತಾ || 2.57.30 ||

ದೇವ ಯಸ್ಯಾ ಭಯಾದ್ ರಾಮಂ ನಾನುಪೃಚ್ಛಸಿ ಸಾರಥಿಂ |
ನೇಹ ತಿಷ್ಠತಿ ಕೈಕೇಯೀ ವಿಶ್ರಬ್ಧಂ ಪ್ರತಿಭಾಷ್ಯತಾಂ || 2.57.31 ||

ಸಾ ತಥೋಕ್ತ್ವಾ ಮಹಾರಾಜಂ ಕೌಸಲ್ಯಾ ಶೋಕಲಾಲಸಾ |
ಧರಣ್ಯಾಂ ನಿಪಪಾತಾಶು ಬಾಷ್ಪವಿಪ್ಲವತಭಾಷಿಣೀ || 2.57.32 ||

ವಿಲಪಂತೀಂ ತಥಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕೌಸಲ್ಯಾಂ ಪತಿತಾಂ ಭುವಿ |
ಪತಿಂ ಚಾವೇಕ್ಷ್ಯ ತಾಃ ಸರ್ವಾಃ ಸಮಂತಾದ್ ರುರುದುಃ ಸ್ತ್ರಿಯಃ || 2.57.33 ||

ತತಸ್ತಮಂತಃ ಪುರನಾದಮುತ್ಥಿತಂ
ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ವೃದ್ಧಾಸ್ತರುಣಾಶ್ಚ ಮಾನವಾಃ |
ಸ್ತ್ರಿಯಶ್ಚ ಸರ್ವಾ ರುರುದುಃ ಸಮಂತತಃ
ಪುರಂ ತದಾಸೀತ್ ಪುನರೇವ ಸಂಕುಲಂ || 2.57.34 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ
ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ ಸಪ್ತಪಂಚಾಶಃ ಸರ್ಗಃ ||